

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, ט' בכסלו, תשפ"ה
10 בדצמבר, 2024
389/2024

14/01/2025: תיקונים בעמ' 4, 16 ו-18 ובתרישימים 18 ו-19.

17/12/2024: תיקונים בעמ' 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17 ו-18.

ממצאים ראשוניים מתוך סקר מיומנויות (PIAAC) 2023–2022

Preliminary findings from the Israeli Survey of Adult Skills (PIAAC), 2022–2023

סקר מיומנויות הוא סקר בין-לאומי שעורך ארגון ה-OECD זו הפעם השנייה, ומשתתפות בו 31 מדינות. הסקר בודק את רמת המיומנות של בוגרים (מגיל 16 עד 65) בשלוש מיומנויות יסוד: **אוריינות קריאה**, **אוריינות מתמטית** ו**פתרון בעיות אדפטיבי**. מיומנויות אלו נחשבות לחשובות ביותר להשתלבות בעולם העבודה ולתפקוד כאזרחים בחברה בת זמננו. הסקר מודד באופן ישיר את רמת השליטה במיומנויות ואת האופן שבו משתמשים בהן בעבודה ובחיי היום-יום. מיומנויות אלו רלוונטיות להקשרים ולמצבים רבים בעולם העבודה ובחיים החברתיים, וניתן ללמוד אותן, כך שאפשר להשפיע עליהן באמצעות מדיניות. מיומנויות אלו מקנות לשולטים בהן סיכוי טוב להפיק את המרב מהאפשרויות בחברה עתירת המידע של ימינו, ואילו אלו שאינם שולטים בהן עלולים "להישאר מאחור".

סקר מיומנויות נערך במחזור הראשון בשנים 2011–2018 וב-39 מדינות, ובהן ישראל. פרסום זה מתמקד בממצאי המחזור השני, שנערך ב-31 מדינות בשנים 2022–2023. הסקר הועבר בישראל בעברית ובערבית. המשיבים התבקשו להשיב על מבחן המיומנויות ועל שאלון רקע. המבחן הועבר באמצעות מחשב לוח (טבלט).

כתב חיים פורטנוי – תחום בכיר סטטיסטיקה של חינוך
לקבלת הסברים נא לפנות למרכז למידע סטטיסטי בטל' 02-6592666
או באמצעות [טופס פנייה מקוון](#)

בדומה למחזור הראשון (2014–2015), גם במחזור השני (2022–2023) **ממוצע הציונים בישראל נמוך מממוצע ה-OECD בכל אחד משלושת התחומים שנמדדו – אוריינות קריאה, אוריינות מתמטית ופתרון בעיות אדפטיבי**.

- **באוריינות קריאה** – הציון הממוצע של ישראל הוא 244 לעומת 260 בממוצע ה-OECD, והיא דורגה במקום ה-27 מבין 31 המדינות שהשתתפו בסקר. הציון של ישראל דומה לזה של איטליה. **הציון של ישראל ירד ב-10 נקודות** לעומת המחזור הראשון, ומושפע בעיקר מהגידול בחלקם של בעלי רמת מיומנות נמוכה.
- **באוריינות מתמטית** – הציון הממוצע של ישראל הוא 246 לעומת 263 בממוצע ה-OECD, והיא דורגה במקום ה-26. הציון של ישראל דומה לזה של איטליה, ליטא וארצות הברית. **לא חל שינוי מובהק** בציון של ישראל לעומת המחזור הקודם.
- **בפתרון בעיות אדפטיבי** – הציון הממוצע של ישראל הוא 236 לעומת 251 בממוצע ה-OECD, והיא דורגה במקום ה-25. הציון של ישראל דומה לזה של פורטוגל, קרואטיה ודרום קוראה. זו הפעם הראשונה שמיומנות זו נמדדת בסקר.

שיעור גבוה מהאוכלוסייה הבוגרת בישראל היא ברמות הנמוכות במיומנויות יסוד.

- **שיעור האוכלוסייה ברמות הנמוכות באוריינות קריאה הוא 36%**, לעומת 26% בלבד בממוצע ה-OECD. השיעור בישראל עלה מ-27% במחזור הראשון.
- **שיעור האוכלוסייה ברמות הנמוכות באוריינות מתמטית הוא 34%**, לעומת 25% בלבד בממוצע ה-OECD. השיעור בישראל עלה מ-31% במחזור הראשון.
- **שיעור האוכלוסייה ברמות הנמוכות בפתרון בעיות אדפטיבי הוא 40%**, לעומת 30% בלבד בממוצע ה-OECD.

בשלושת התחומים שנמדדו נרשם פער גדול בין יהודים לערבים, בדומה למחזור הראשון.

- באוכלוסייה הערבית חלה ירידה ניכרת של 26 נקודות באוריינות קריאה (מ-225 ל-199). לעומת זאת, באוכלוסייה היהודית לא חל שינוי משמעותי, והציון שלה נותר דומה ל-OECD (259 ו-260, בהתאמה). כתוצאה מכך, הפער לטובת היהודים התרחב מ-39 נקודות במחזור הראשון ל-60 נקודות במחזור הנוכחי.
- 70% מהאוכלוסייה הערבית היא ברמה נמוכה באוריינות קריאה. זהו גידול ניכר לעומת 46% במחזור הקודם. השיעור בקרב היהודים הוא 25% בלבד.
- באוריינות מתמטית לא חל שינוי באף אחת משתי קבוצות האוכלוסייה לעומת המחזור הראשון. הציון הממוצע של היהודים (256) נותר גבוה משמעותית מזה של הערבים (215).
- גם בפתרון בעיות אדפטיבי הציון הממוצע בקרב הערבים (206) נמוך במידה ניכרת מהציון בקרב היהודים (247).

בישראל, כמו ב-OECD, הציון הממוצע של הצעירים גבוה מזה של המבוגרים.

- מיומנויות האוכלוסייה יורדות עם הגיל, ובישראל ניכרת ירידה במיומנויות מגיל 45 בקירוב.
- בדומה למחזור הראשון, קבוצת הגיל שבה ממוצע הציונים היה הנמוך ביותר היא 60–65. 58% מבני קבוצת גיל זו קיבלו ציונים נמוכים באוריינות קריאה – גידול משמעותי לעומת 46% במחזור הראשון.

בישראל יש פער קטן לטובת הגברים באוריינות מתמטית, ופער קטן לטובת הנשים באוריינות קריאה. בפתרון בעיות אדפטיבי אין הבדל בין המינים.

- **הציון הממוצע באוריינות מתמטית בקרב הגברים גבוה ב-6 נקודות מהציון בקרב הנשים.** זהו צמצום בפער לעומת המחזור הקודם, אז היה יתרון של 12 נקודות לגברים. **אצל נשים לא חל שינוי בציון באוריינות מתמטית, ואילו אצל הגברים חלה ירידה של 8 נקודות.**
- **באוריינות קריאה חלה ירידה בציון אצל שני המינים, אם כי הירידה אצל גברים משמעותית יותר.** כתוצאה מכך, באוריינות קריאה נוצר **פער קטן לטובת הנשים**, לעומת שוויון בין המינים במחזור הראשון. **ממצאים אלו נובעים מהירידה בציון של גברים ונשים באוכלוסייה הערבית.**
- **באוכלוסייה הערבית, כתוצאה מהירידה הניכרת בציון הממוצע באוריינות קריאה של גברים (32 נקודות) לעומת הירידה המתונה יותר אצל נשים (19 נקודות), נוצר ביניהם פער של 11 נקודות לטובת הנשים הערביות.** לעומת זאת, **אצל היהודים לא נמצא הבדל משמעותי בין גברים לנשים באוריינות קריאה, בדומה למחזור הראשון.**
- בדומה לממוצע ב-OECD, בישראל **לא נמצאו פערים בין המינים בממוצע הציונים בפתרון בעיות אדפטיבי.**

רמת המיומנות קשורה לרמת השכלה ולמעמד חברתי-כלכלי.

- בשלושת התחומים שנמדדו נמצא קשר חיובי בין רמת ההשכלה למיומנויות. כך, בקרב האוכלוסייה שהשכלתה היא פחות מתיכונית שיעור המתקשים באוריינות קריאה מגיע ל-73% (לעומת 59% בממוצע ה-OECD), ובקרב בעלי השכלה תיכונית שיעור המתקשים הוא 49% (לעומת 30% ב-OECD). אומנם בקרב בעלי השכלה על-תיכונית וגבוהה שיעור המתקשים הוא הנמוך ביותר (22%), אך הוא עדיין גבוה מהשיעור המקביל במדינות ה-OECD (12%).
- **הירידה הגדולה ביותר באוריינות קריאה נמצאה בקרב בעלי תעודת בגרות עיונית (ירידה של 24 נקודות) ובקרב בעלי תעודת בגרות מקצועית (ירידה של 21 נקודות).**
- אף שהציון הממוצע באוריינות מתמטית נותר דומה למחזור הראשון, בציון של בעלי תואר אקדמי חלה ירידה (של 12 נקודות בקרב בעלי תואר שני או שלישי, ושל 8 נקודות בקרב בעלי תואר ראשון), ובציון של בעלי בגרות עיונית חלה הירידה הגדולה ביותר (של 19 נקודות).
- בכל אחד משלושת התחומים שנמדדו, אחוז המתקשים בישראל גבוה במיוחד בקרב בעלי השכלה תיכונית לעומת ממוצע ה-OECD: 49% מתקשים באוריינות קריאה (לעומת 30%); 47% מתקשים באוריינות מתמטית (לעומת 27%); ו-52% מתקשים בפתרון בעיות אדפטיבי (לעומת 34%).

- בכל אחד מהתחומים הציון הממוצע של המתגוררים ביישובים ברמה חברתית-כלכלית גבוהה, גבוה מזה של שאר האוכלוסייה.

לחרדים הישגים נמוכים לעומת שאר היהודים, והישגיהם ירדו לעומת המחזור הראשון.

- הציון הממוצע באוריינות קריאה באוכלוסייה החרדית (251) נמוך מהציון בקרב יהודים שאינם חרדים (260). לעומת זאת, במחזור הראשון לא היה פער בין שתי הקבוצות.
- בהשוואה בין גברים לנשים באוכלוסייה החרדית באוריינות קריאה, ניכר יתרון של 12 נקודות לנשים, ואילו במחזור הראשון לא היה פער ביניהם.
- הציון באוריינות מתמטית באוכלוסייה החרדית (246) נמוך מהציון בקרב יהודים שאינם חרדים (257). לעומת זאת, במחזור הראשון לא היה פער בין שתי הקבוצות, בדומה לאוריינות קריאה. עם זאת, הפער לטובת הלא חרדים קיים רק בקרב גברים והיה משמעותי (20 נקודות). בקרב נשים אין הבדל בין חרדיות ליהודיות שאינן חרדיות.
- בפתרון בעיות אדפטיבי, המגמה דומה לזו שבשתי המיומנויות האחרות: יתרון לטובת הלא חרדים, היתרון קיים רק בקרב גברים.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\)](#)

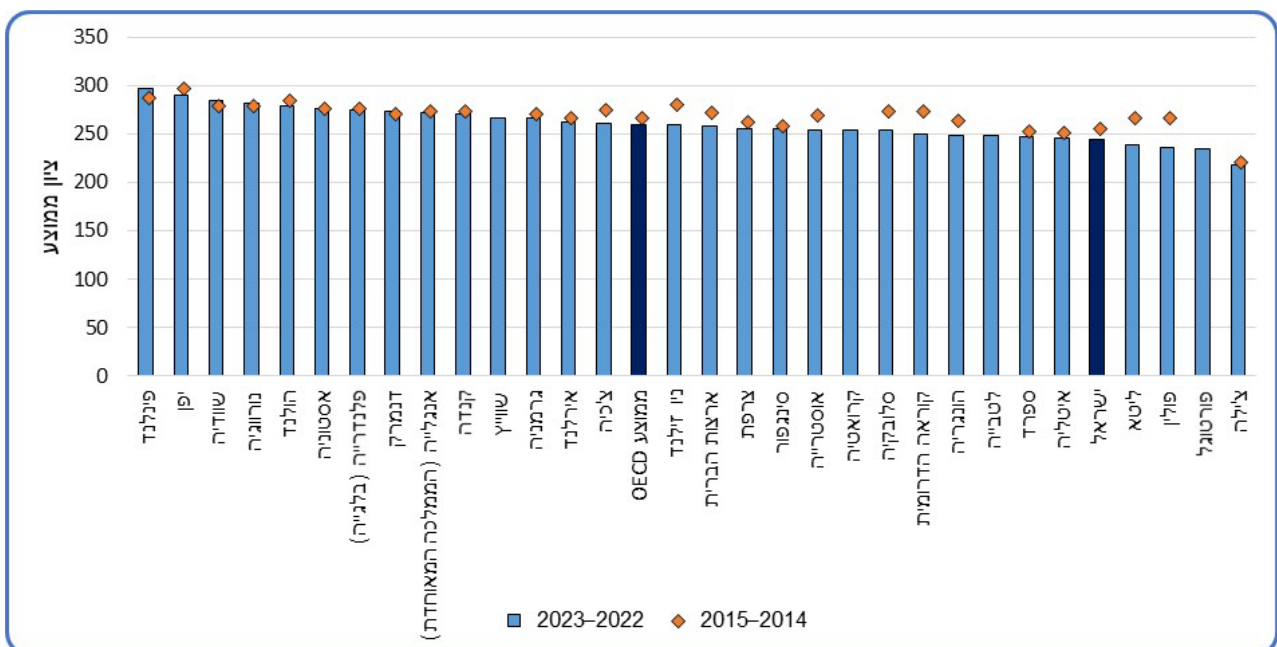
ציון ממוצע

בדומה למחזור הראשון של הסקר (שנערך בישראל בשנים 2014–2015), גם במחזור השני (2022–2023) ממוצע הציונים בישראל נמוך מממוצע ה-OECD בכל אחד משלושת התחומים שנמדדו – אוריינות קריאה, אוריינות מתמטית ופתרון בעיות אדפטיבי.

באוריינות קריאה הציון הממוצע בישראל הוא 244, לעומת 260 בממוצע מדינות ה-OECD. ציון זה (הדומה לזה של איטליה) מציב את ישראל במקום ה-27 מבין 31 המדינות שהשתתפו בסקר. הציון של ישראל ירד ב-10 נקודות לעומת המחזור הראשון, בעיקר כתוצאה מגידול בחלקם של בעלי רמת מיומנות נמוכה באוכלוסייה.

תרשים 1 -- אוריינות קריאה במדינות שהשתתפו במחזור השני של הסקר,

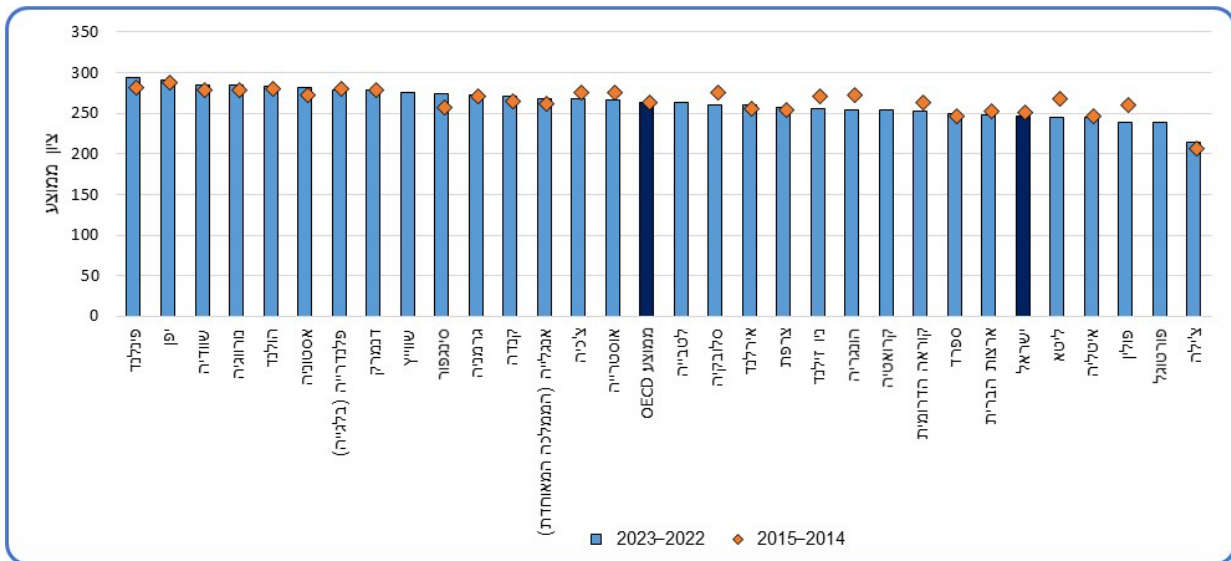
לפי ציון ממוצע והשוואה בין שני מחזורי הסקר

באוריינות מתמטית הציון הממוצע בישראל הוא 246 לעומת 263 בממוצע ה-OECD. ציון זה מציב את ישראל במקום ה-26 (והוא דומה לציון הממוצע באיטליה, בליטא ובארצות הברית). לא חל שינוי מובהק בציון של ישראל לעומת המחזור הקודם.

תרשים 2 - אוריינות מתמטית במדינות שהשתתפו במחזור השני של הסקר,

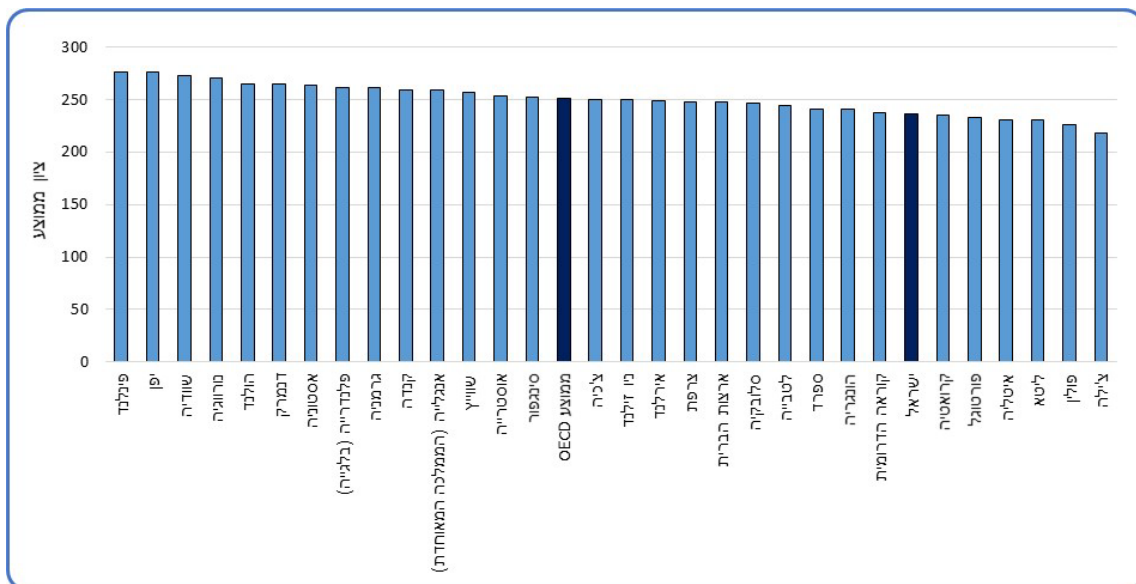
לפי ציון ממוצע והשוואה בין שני מחזורי הסקר

בפתרון בעיות אדפטיבי¹ הציון הממוצע בישראל הוא 236, לעומת 251 בממוצע ה-OECD. ציון זה מציב את ישראל במקום ה-25 (והוא דומה לציון הממוצע בפורטוגל, בקרוואטיה ובדרום קוראה). זו הפעם הראשונה שמימונות זו נמדדת בסקר.

תרשים 3 - פתרון בעיות אדפטיבי במדינות שהשתתפו בסקר,

לפי ציון ממוצע, 2023-2022

¹ פתרון בעיות אדפטיבי (Adaptive problem solving) הוא היכולת של אדם להשיג מטרות בסיטואציה דינמית שבה דרך הפתרון אינה זמינה באופן מיידי. פתרון בעיות אדפטיבי מחייב תהליכים קוגניטיביים ומטה-קוגניטיביים כדי להגדיר את הבעיה, לחפש מידע וליישם פתרון במגוון סביבות מידע והקשרים. פתרון בעיות אדפטיבי הוא תחום חדש שמחליף את התחום פתרון בעיות בסביבה מתקשבת, אשר הוערך במחזור הראשון של סקר מיומנויות.

אוכלוסייה ברמות מיומנות נמוכות (שיעור המתקשים)

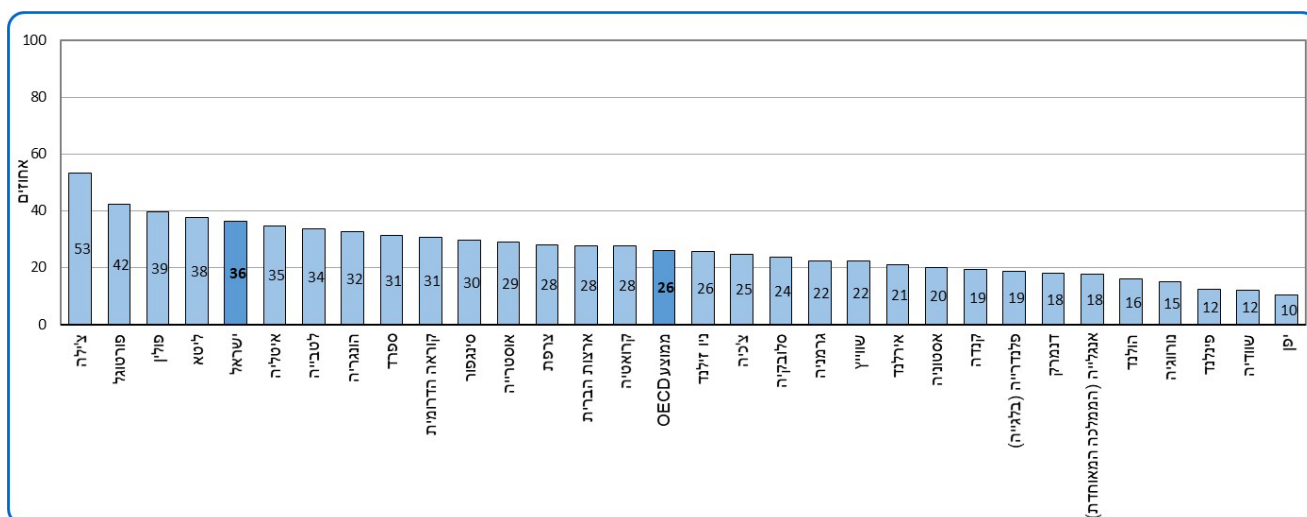
שיעור גבוה מהאוכלוסייה הבוגרת בישראל הוא ברמות הנמוכות בשלושת סוגי המיומנויות – כלומר ברמה 1 או מתחת לרמה.²

בישראל שיעור האוכלוסייה ברמות הנמוכות (רמה 1 ומתחת לרמה 1) באוריינות קריאה הוא 36%, לעומת 26% בלבד בממוצע ה-OECD. זוהי עלייה לעומת 27% במחזור הראשון בישראל (2014–2015). מי שנמצא ברמה 1 באוריינות קריאה מסוגל להבין טקסטים קצרים אם המידע מצוין באופן ברור, למצוא מידע מוגדר ולזהות קשרים רלוונטיים. מי שנמצא מתחת לרמה 1 מסוגל להבין רק משפטים פשוטים וקצרים.

הגידול בחלקם של בעלי מיומנויות נמוכות באוכלוסייה הוא הגורם המרכזי לירידה בציון הממוצע באוריינות קריאה בישראל.

תרשים 4 - אוריינות קריאה במדינות שהשתתפו בסקר, לפי שיעור בעלי רמת מיומנות נמוכה,

2023–2022

בישראל שיעור האוכלוסייה ברמות הנמוכות (רמה 1 ומתחת לרמה 1) באוריינות מתמטית הוא 34%, לעומת 25% בלבד בממוצע ה-OECD. זוהי עלייה לעומת 31% במחזור הראשון בישראל. מי שנמצא ברמה 1 באוריינות מתמטית מסוגל לעשות חישובים בסיסיים, להבין שברים עשרוניים, ולמצוא פריטי מידע

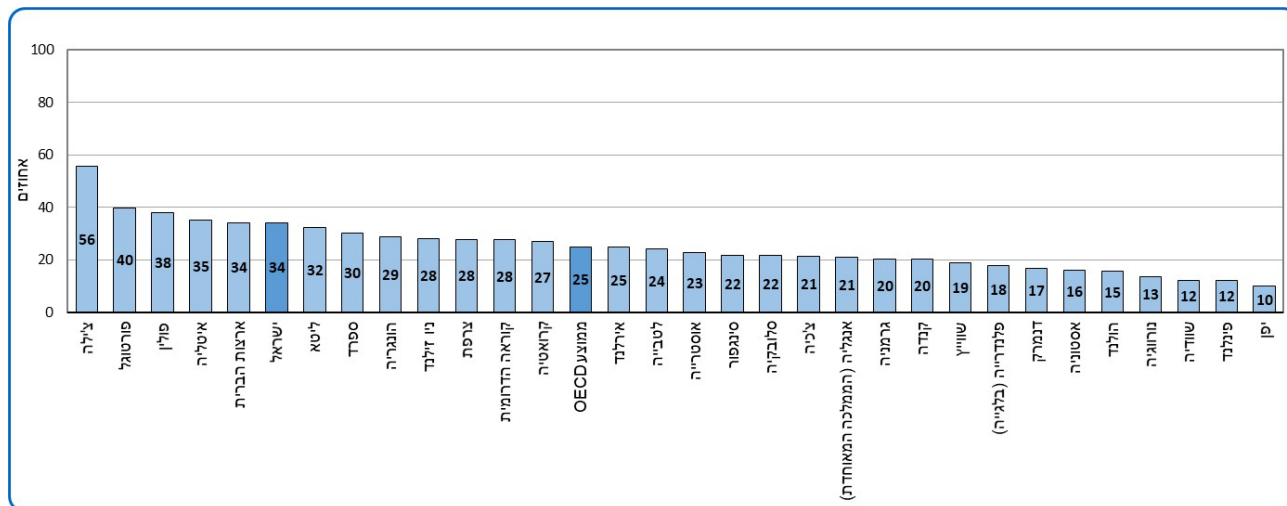
² המיומנויות נמדדו באמצעות סולם ציונים רציף לכל אחת מהן. הסולם בכל אחת מהמיומנויות הנמדדות נקבע בידי עורכי הסקר כך שממוצע הציונים בו יהיה 250 וסטיית התקן 50. באופן מעשי הציונים יכולים לנוע בין 0 ל-500.

סולם הציונים הרציף חולק לשש רמות באוריינות קריאה ובאוריינות מתמטית (רמה 1 עד 5, ורמה שנחשבת ל"מתחת לרמה 1"). בפתרון בעיות אדפטיבי חולק סולם הציונים לחמש רמות (רמה 1 עד 4, ורמה שנחשבת ל"מתחת לרמה 1").

מוגדרים בלוחות או בטבלאות, אבל יתקשה במשימות הדורשות כמה צעדים. מי שנמצא מתחת לרמה 1 מסוגל לחבר ולחסר מספרים קטנים.

תרשים 5 - אוריינות מתמטית במדינות שהשתתפו בסקר, לפי שיעור בעלי רמת מיומנות נמוכה,

2023–2022

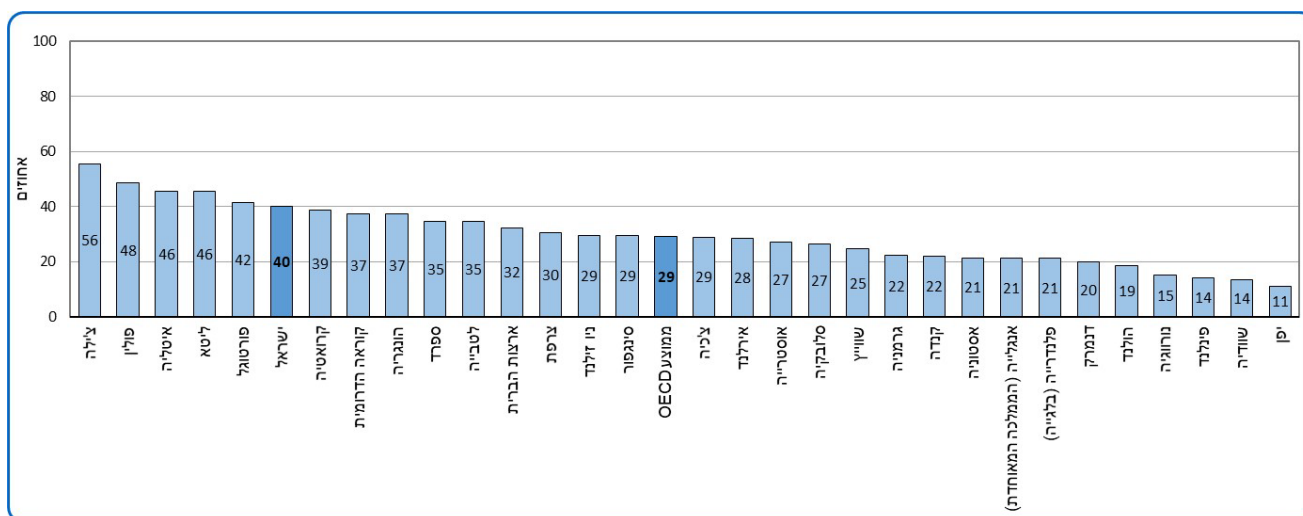
בישראל שיעור האוכלוסייה ברמות הנמוכות (רמה 1 ומתחת לרמה 1) בפתרון בעיות אדפטיבי הוא

40%, לעומת 30% בלבד בממוצע מדינות ה-OECD. מי שנמצא ברמה 1 בפתרון בעיות אדפטיבי מסוגל

לפתור בעיות פשוטות עם מעט משתנים ומעט מידע בלתי רלוונטי, שאינו משתנה כשהוא מתקדם אל הפתרון. הוא מתקשה בבעיות רב-שלביות ובעיות הדורשות ניטור משתנים רבים. מי שנמצא מתחת לרמה 1 מסוגל להבין רק בעיות פשוטות מאוד שאפשר לפתור בצעד אחד.

תרשים 6 - פתרון בעיות אדפטיבי במדינות שהשתתפו בסקר, לפי שיעור בעלי רמת מיומנות נמוכה,

2023–2022

פיזור הציונים

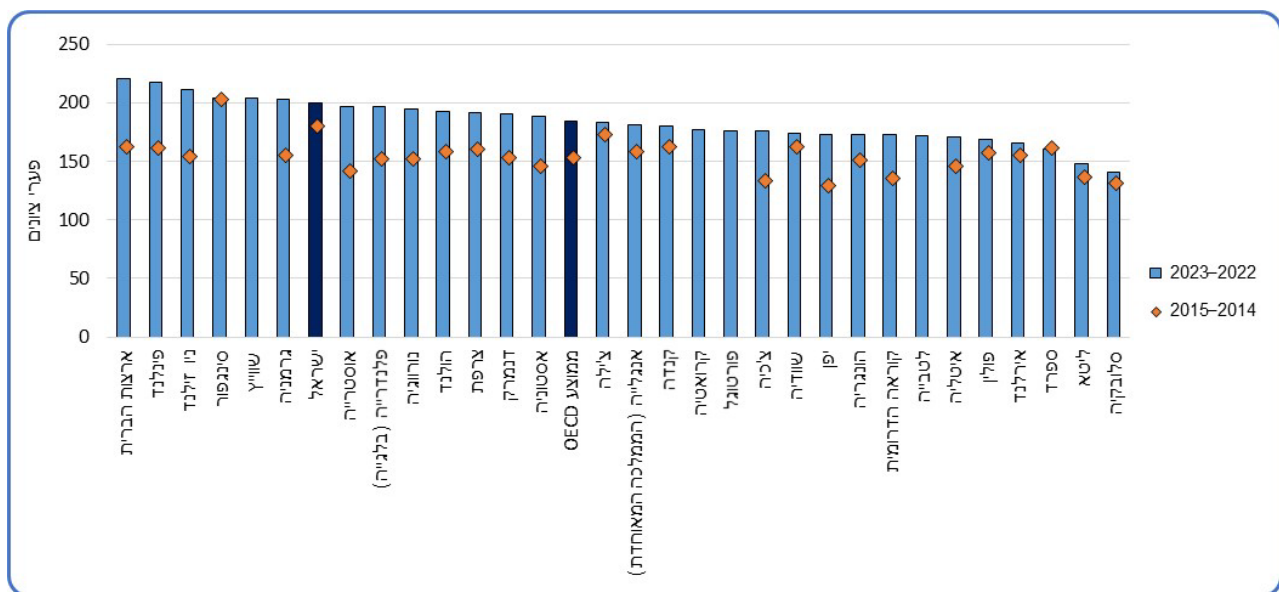
כדי לבחון באופן השוואתי את המידה שבה קיימים פערים במיומנויות בתוך כל מדינה, נבדק בסקר זה מדד פיזור המציג את הפער בין האוכלוסייה ב-5% התחתונים בהתפלגות הציונים לציון האוכלוסייה שב-5% העליונים.

פיזור הציונים בישראל גבוה יותר מזה של רוב המדינות המשתתפות, **בשני מחזורי הסקר**.

ישראל נמצאת במקום השביעי מבין 31 המדינות המשתתפות בסקר במידת פיזור הציונים באוריינות קריאה.

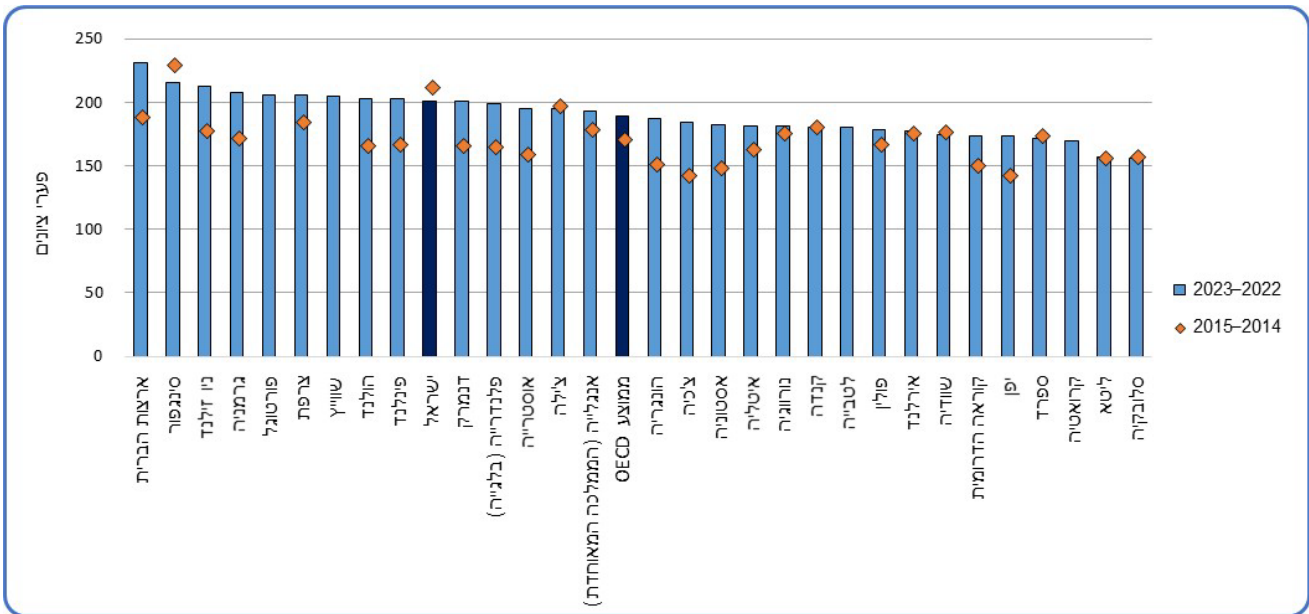
תרשים 7 - מדד פיזור באוריינות קריאה במדינות שהשתתפו במחזור השני של הסקר,

והשוואה למדד הפיזור במחזור הראשון

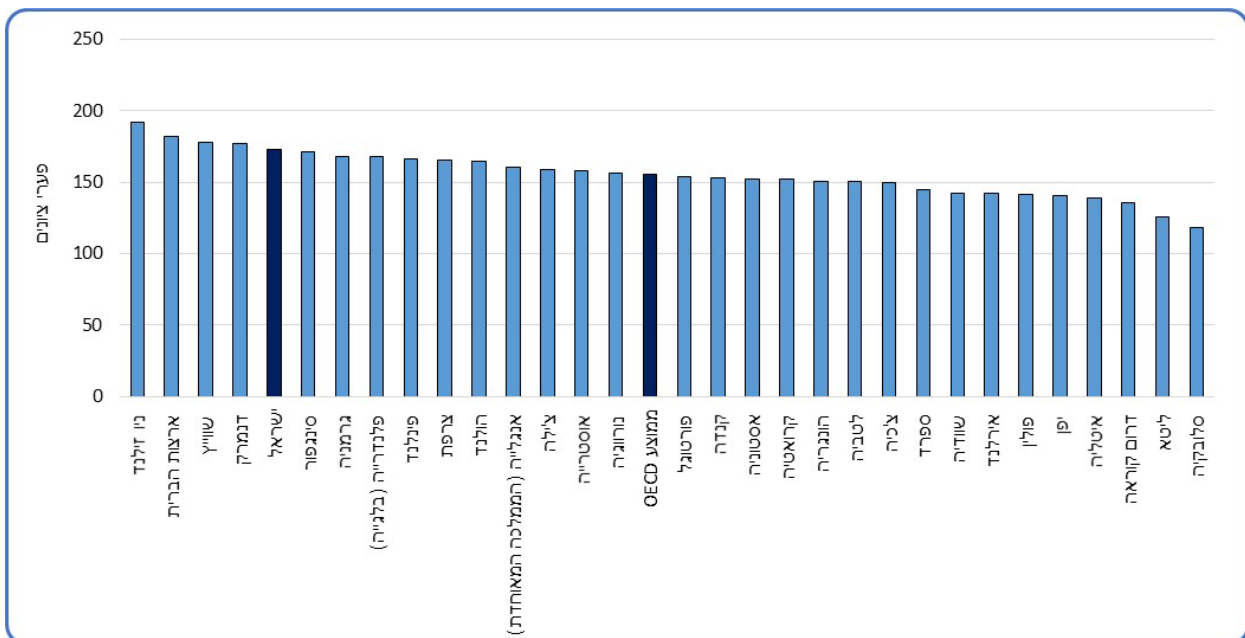
ישראל נמצאת במקום העשירי מבין 31 המדינות המשתתפות במידת הפיזור באוריינות מתמטית.

תרשים 8 - מדד פיזור באוריינות מתמטית במדינות שהשתתפו במחזור השני של הסקר, והשוואה למדד הפיזור במחזור הראשון

בפתרון בעיות אדפטיבי, ישראל נמצאת במקום החמישי במידת הפיזור הציונים מבין 31 המדינות המשתתפות.

תרשים 9 - מדד פיזור בעיות אדפטיבי במדינות שהשתתפו בסקר, 2023-2022

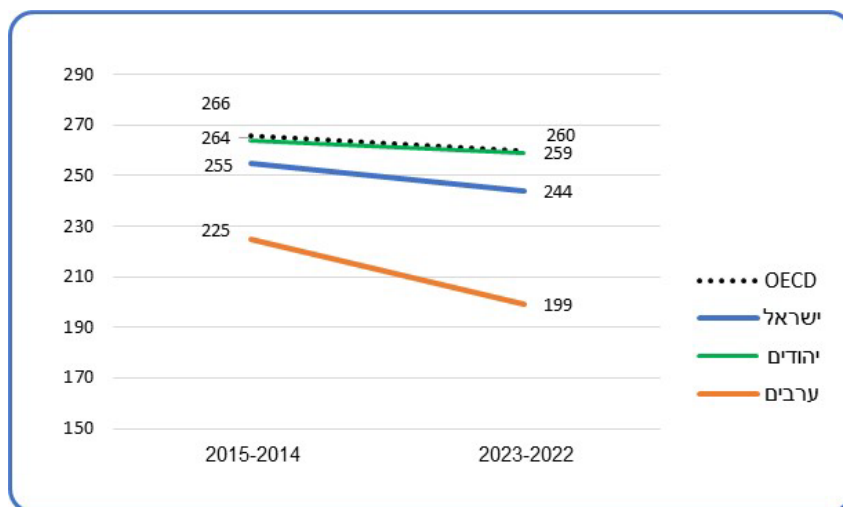
בשלושת התחומים שנמדדו נרשם פער גדול בין יהודים לערבים, בדומה לממצאי המחזור הראשון.

בין המחזור הראשון למחזור השני של הסקר חלה ירידה ניכרת של 26 נקודות בציון הממוצע של האוכלוסייה הערבית באוריינות קריאה. לעומת זאת, באוכלוסייה היהודית לא חל שינוי מובהק סטטיסטית בציון באוריינות קריאה, והוא **היה נותר** דומה לציון הממוצע במדינות ה-OECD.

בעקבות כך, הפער בין יהודים לערבים בציון באוריינות קריאה התרחב מ-39 נקודות לטובת היהודים במחזור הראשון ל-60 נקודות במחזור הנוכחי.

תרשים 10 - אוריינות קריאה, לפי ציון ממוצע, קבוצת אוכלוסייה

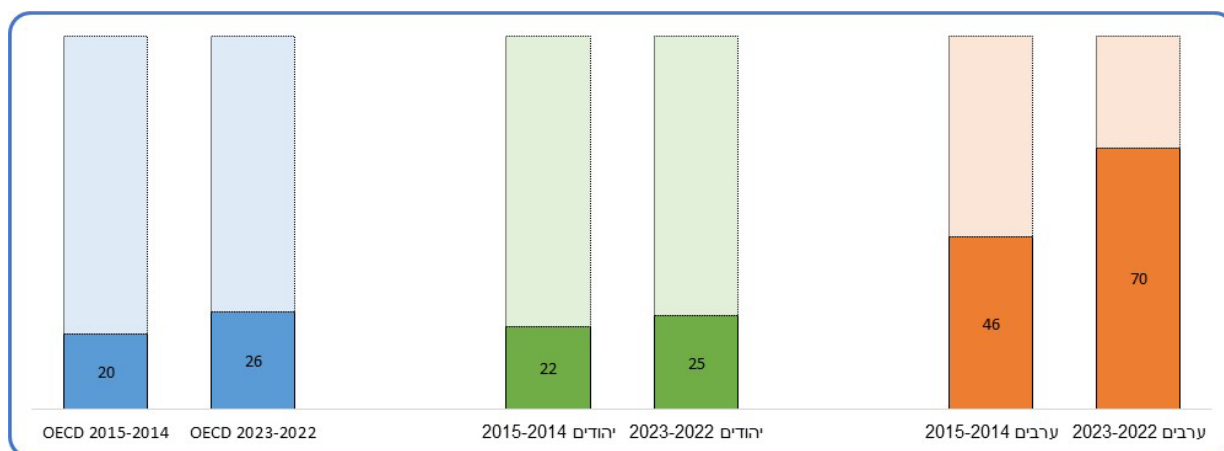
והשוואה למחזור הראשון ולממוצע ה-OECD

70% מהאוכלוסייה הערבית היא ברמות הנמוכות באוריינות קריאה. זהו גידול ניכר לעומת 46% במחזור הקודם. לעומת זאת, השיעור בקרב היהודים הוא 25% בלבד.

תרשים 11 - אוריינות קריאה, לפי שיעור בעלי רמת מיומנות נמוכה,

השוואה בין שני מחזורי הסקר

באוריינות מתמטית לא חל שינוי באף אחת משתי קבוצות האוכלוסייה לעומת המחזור הראשון של הסקר. הציון הממוצע של היהודים (256) נותר גבוה משמעותית מהציון של האוכלוסייה הערבית (215). גם בפתרון בעיות אדפטיבי הציון הממוצע בקרב הערבים (206) נמוך במידה ניכרת מהציון הממוצע בקרב היהודים (247) שהיה דומה לממוצע ה-OECD (251).

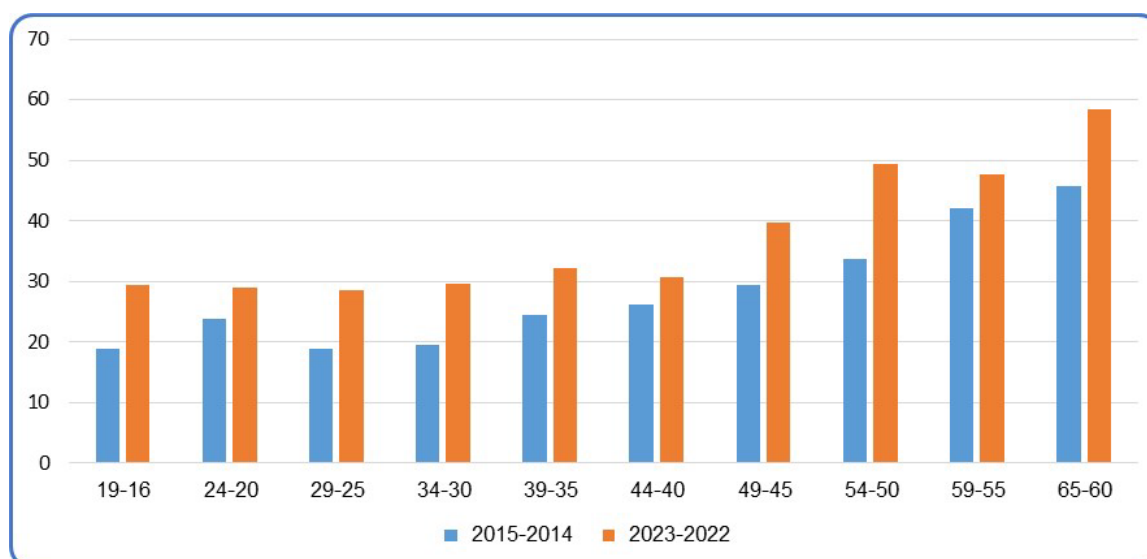
גיל

בישראל כמו ב-OECD, מיומנויות האוכלוסייה יורדות עם הגיל, ובישראל ניכרת ירידה במיומנויות מגיל 45 ואילך. פערי מיומנויות בין קבוצות גיל שונות עשויים להיות תוצאה של תהליכי הזדקנות, אך עשויים לשקף גם פערים בין-דוריים באיכות של החינוך וההכשרה.

בדומה לממצאי המחזור הראשון, קבוצת הגיל שבה ממוצע הציונים היה הנמוך ביותר היא 60–65. 58% מבני קבוצת גיל זו קיבלו ציונים נמוכים באוריינות קריאה – גידול משמעותי לעומת 46% בלבד במחזור הראשון.

תרשים 12 - אוריינות קריאה, לפי שיעור בעלי רמת מיומנות נמוכה וגיל,

השוואה בין שני מחזורי הסקר

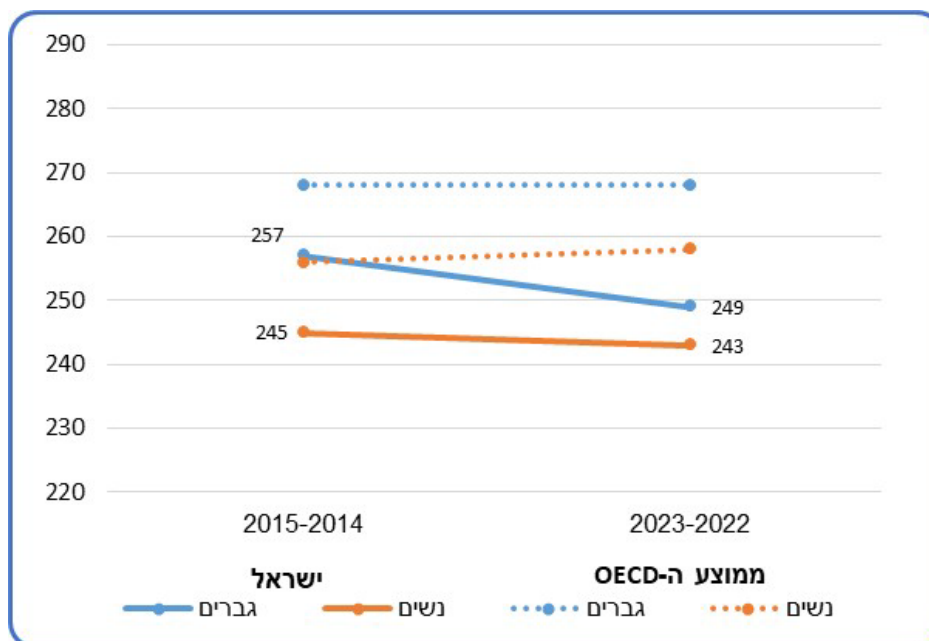
ברוב קבוצות הגיל לא חלה ירידה מובהקת בציון באוריינות מתמטית, מלבד קבוצת הגיל 25-29 (שאצלה חלה ירידה מ-265 ל-254).

מין

הציון הממוצע של הגברים באוריינות מתמטית גבוה ב-6 נקודות מהממוצע של הנשים – צמצום לעומת פער של 12 נקודות לטובת הגברים שנמצא במחזור הקודם. בממוצע מדינות ה-OECD הפער דומה – יתרון של 10 נקודות לגברים.

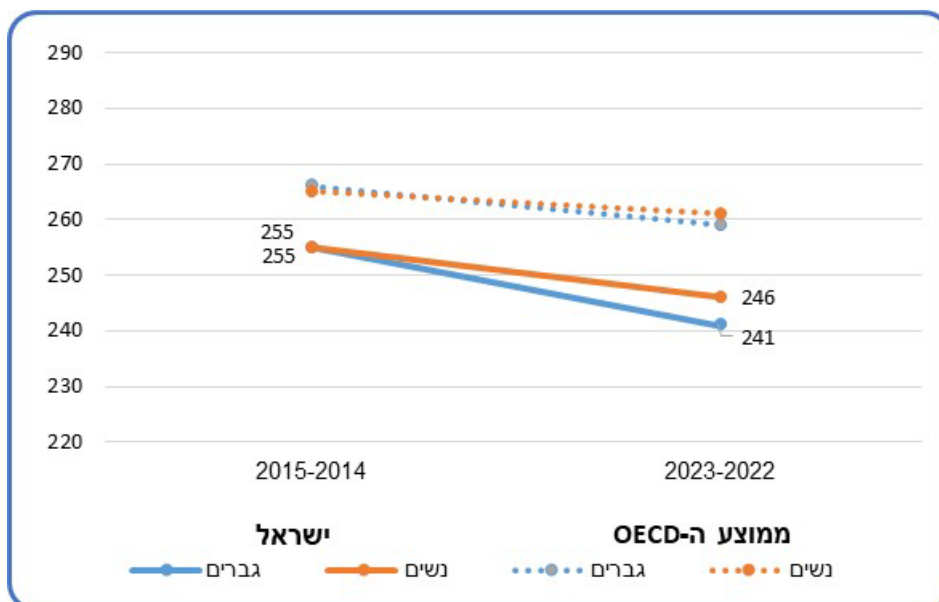
צמצום הפער בין המינים מושפע מכך שאצל נשים לא חל שינוי מובהק סטטיסטית בציון באוריינות מתמטית לעומת המחזור הקודם, ואילו אצל הגברים חלה ירידה של 8 נקודות.

תרשים 13 - אוריינות מתמטית, לפי ציון ממוצע ומין, השוואה בין שני מחזורי הסקר

באוריינות קריאה חלה ירידה בציון בקרב שני המינים לעומת המחזור הראשון. עם זאת, הירידה בקרב גברים משמעותית יותר מזו שבקרב הנשים (ירידה של 14 לעומת 9 נקודות, בהתאמה). כתוצאה מכך, במחזור הנוכחי יש פער קטן לטובת הנשים באוריינות קריאה, לעומת שוויון במחזור הקודם.

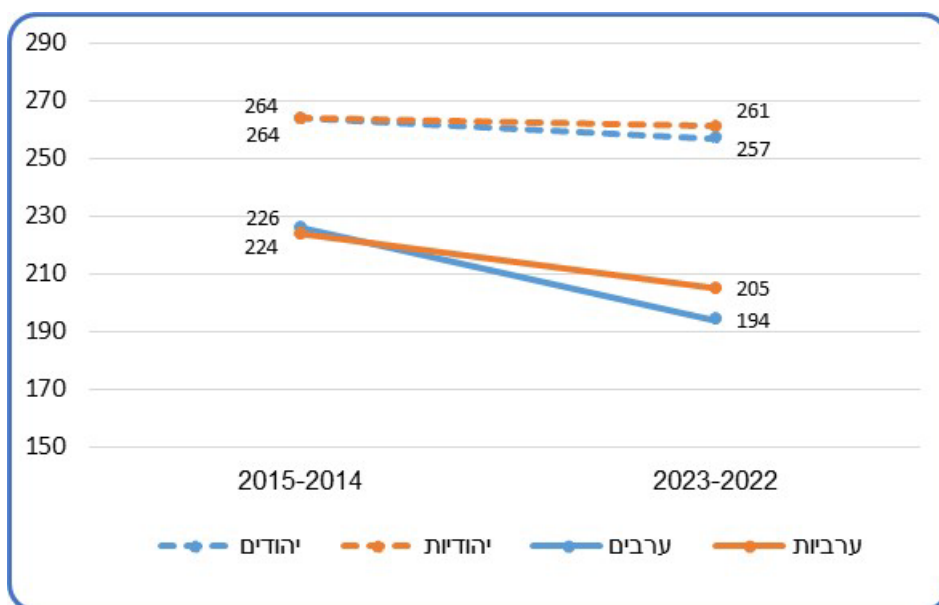
תרשים 14 - אוריינות קריאה, לפי ציון ממוצע ומין, השוואה בין שני מחזורי הסקר

ממצאים אלו נובעים מירידה בציון **באוקלוסייה הערבית** הן אצל גברים והן אצל נשים. במחזור הראשון של הסקר הציונים הממוצעים של גברים ושל נשים באוקלוסייה הערבית היה דומה. כתוצאה מהירידה הניכרת בציון הממוצע של גברים ערבים באוריינות קריאה (32 נקודות) לעומת הירידה המתונה יותר אצל נשים ערביות (19 נקודות) נוצר ביניהם **פער של 11 נקודות לטובת הנשים**.

לעומת זאת, אצל היהודים לא נמצא הבדל בין גברים לנשים באוריינות קריאה, בדומה למחזור הראשון.

תרשים 15 - אוריינות קריאה, לפי ציון ממוצע, קבוצת אוקלוסייה ומין, השוואה בין שני מחזורי הסקר

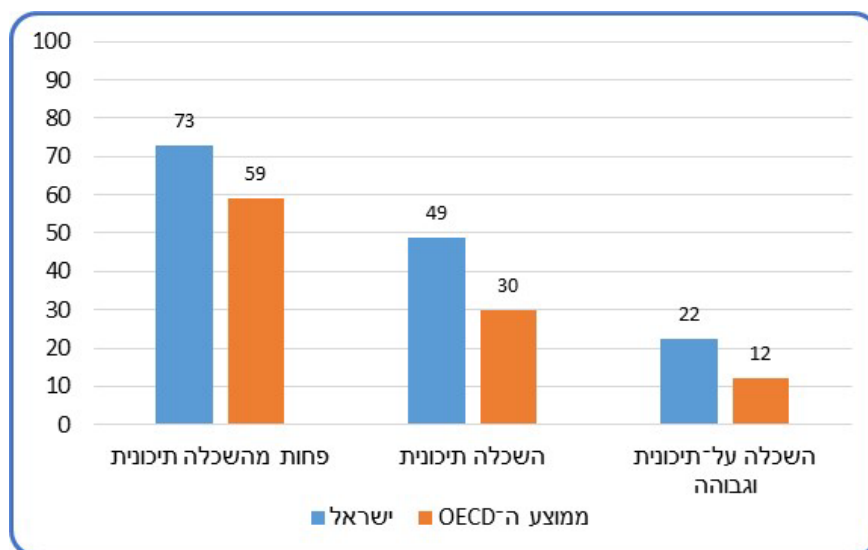
בדומה לממוצע במדינות ה-OECD, בישראל לא נמצאו פערים בין נשים לגברים בממוצע הציונים בפתרון בעיות אדפטיבי.

מיומנויות והשכלה

כמו בשאר המדינות, גם בישראל רמת המיומנות קשורה לרמת ההשכלה. בשלושת התחומים שנמדדו נמצא קשר חיובי בין רמת ההשכלה למיומנויות. בהתאם לכך, בקרב אוקלוסיית ישראל שהשכלתה היא פחות מתיכונית, שיעור המתקשים באוריינות קריאה הוא 73% (לעומת 59% בממוצע מדינות ה-OECD), ובקרב בעלי השכלה תיכונית שיעור המתקשים הוא 49% (לעומת 30% בממוצע מדינות ה-OECD). אומנם בקרב בעלי השכלה על-תיכונית וגבוהה שיעור המתקשים הוא הנמוך ביותר (22%), אך הוא עדיין גבוה מהשיעור המקביל בממוצע מדינות ה-OECD (12% בלבד).

תרשים 16 - שיעור האוכלוסייה בגיל 25-65 ברמה 1 ומטה באוריינות קריאה, לפי רמת השכלה,

השוואה למוצע ה-OECD

הציונים באוריינות קריאה ירדו באופן מובהק בחלק מרמות ההשכלה לעומת המחזור הראשון של הסקר. הירידה הגדולה ביותר נמצאה בקרב בעלי תעודת בגרות עיונית (ירידה של 24 נקודות) ותעודת בגרות מקצועית (ירידה של 21 נקודות). ירידות ציונים מובהקות בהשוואה למחזור הראשון נמצאו גם בקרב בעלי השכלה על-תיכונית שאינה אקדמית ובקרב בעלי תואר ראשון.

באוכלוסייה היהודית, חלה ירידה מובהקת בציון באוריינות קריאה רק בקרב בעלי תעודת בגרות עיונית (ירידה של 17 נקודות, מ-271 ל-253 נקודות). לעומת זאת, באוכלוסייה הערבית חלה ירידה ברוב רמות ההשכלה.

אף שהציון הממוצע באוריינות מתמטית נותר דומה לציון במחזור הראשון, חלה ירידה מובהקת בציון בקרב בעלי תואר אקדמי (ירידה של 12 נקודות בקרב בעלי תואר שני או שלישי, וירידה של 8 נקודות בקרב בעלי תואר ראשון), וירידה גדולה אף יותר בציון של בעלי בגרות עיונית (ירידה של 19 נקודות).

באוריינות מתמטית, הציון הממוצע של יהודים שהשכלתם נמוכה מסיום תיכון (210) היה דומה לציון הממוצע של ערבים שסיימו תיכון עם בגרות (208 נקודות לבעלי תעודת בגרות מקצועית, ו-213 לבעלי תעודת בגרות עיונית).

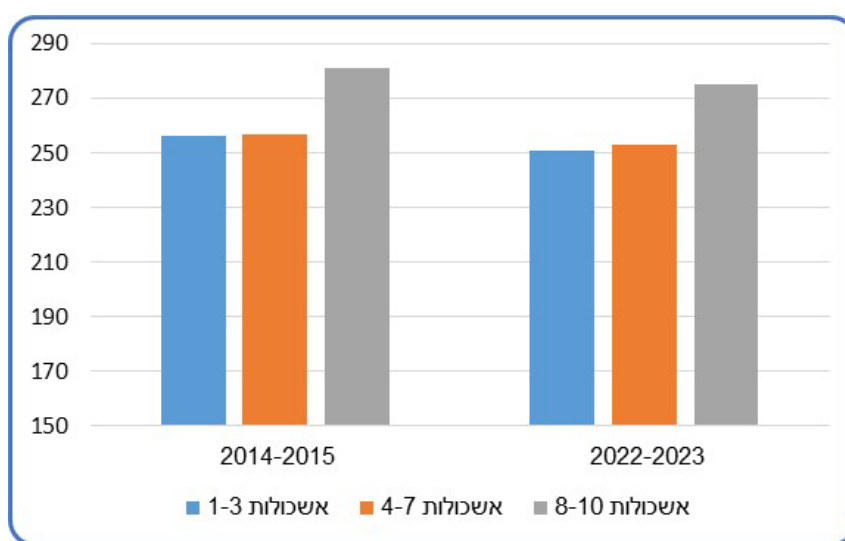
בכל אחד משלושת התחומים שנמדדו, הפער בין ישראל לבין מדינות ה-OECD בשיעור האוכלוסייה ברמות המיומנות הנמוכות היה גדול במיוחד בקרב בעלי השכלה תיכונית: 49% מתקשים באוריינות קריאה (לעומת 30% בלבד בממוצע מדינות ה-OECD); 47% מתקשים באוריינות מתמטית (לעומת 27% ב-OECD) ו-52% מתקשים בפתרון בעיות אדפטיבי (34% ב-OECD).

הפער הגדול ביותר בין יהודים לערבים בפתרון בעיות אדפטיבי נמצא בקרב בעלי תעודת בגרות עיונית (43 נקודות לטובת היהודים). פערים גדולים נמצאו גם בקרב בעלי השכלה אקדמית (פער של 36 נקודות בקרב בעלי תואר שני או שלישי ושל 39 נקודות בקרב בעלי תואר ראשון).

אשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים³

בכל אחד מתחומי המיומנות שנמדדו, ובדומה למחזור הראשון של הסקר, הציון הממוצע של המתגוררים ביישובים ברמה חברתית-כלכלית גבוהה (אשכולות 8-10) גבוה באופן מובהק מזה של שאר האוכלוסייה. התופעה בולטת במיוחד באוכלוסייה היהודית.

תרשים 17 - אוריינות קריאה, לפי ציון ממוצע ואשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים, השוואה בין שני מחזורי הסקר (יהודים בלבד)

מידת דתיות באוכלוסייה היהודית

הציון הממוצע באוריינות קריאה באוכלוסייה החרדית⁴ (251) נמוך מהציון בקרב יהודים שאינם חרדים (260). פער זה של 9 נקודות לטובת האוכלוסייה הלא חרדית נמצא רק במחזור השני, שכן במחזור הראשון לא היה פער מובהק בין שתי הקבוצות. הפער לטובת האוכלוסייה הלא חרדית קיים רק בקרב גברים.

³ לפי המדד החברתי-כלכלי לשנת 2021.

מדד חברתי-כלכלי: מדד משולב לקביעת הרמה החברתית-כלכלית של אזורים סטטיסטיים ברשויות מקומיות לפי המדד החברתי-כלכלי לשנת 2021. ערכי המדד סווגו לסולם של 1 עד 10. 1 מייצג את אשכול המגורים הנמוך ביותר, ו-10 מייצג את אשכול המגורים הגבוה ביותר. אשכולות המגורים קובצו לשלוש רמות: 1-3 ("נמוכים"), 4-7 ("בינוניים"), 8-10 ("גבוהים").

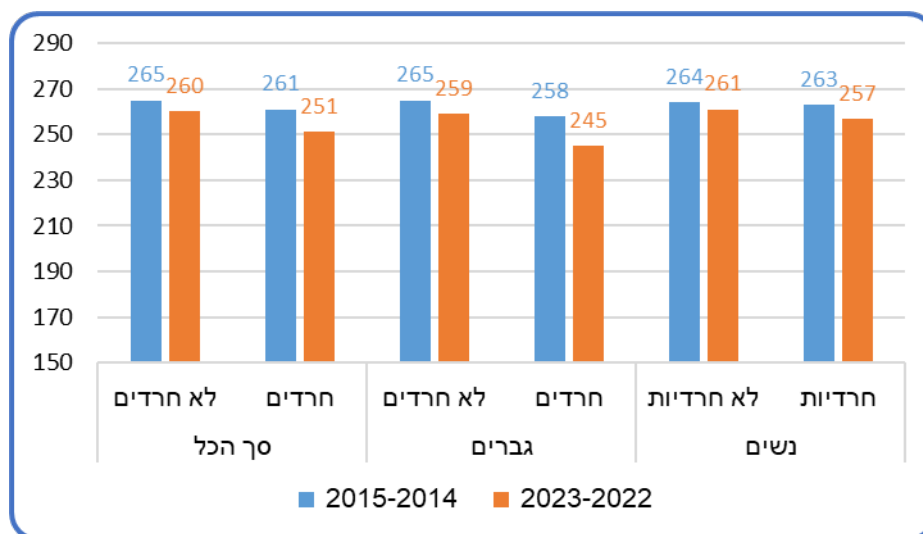
⁴ על פי הגדרה עצמית.

בהשוואה של הציון הממוצע באוריינות קריאה בין גברים לנשים באוכלוסייה החרדית נמצא פער של 12 נקודות לטובת הנשים (ממוצע של 257 לנשים לעומת 245 לגברים), ואילו במחזור הראשון לא נמצאו פערים ביניהם.

תרשים 18 - ציון ממוצע של יהודים באוריינות קריאה, לפי מין ומידת דתיות,

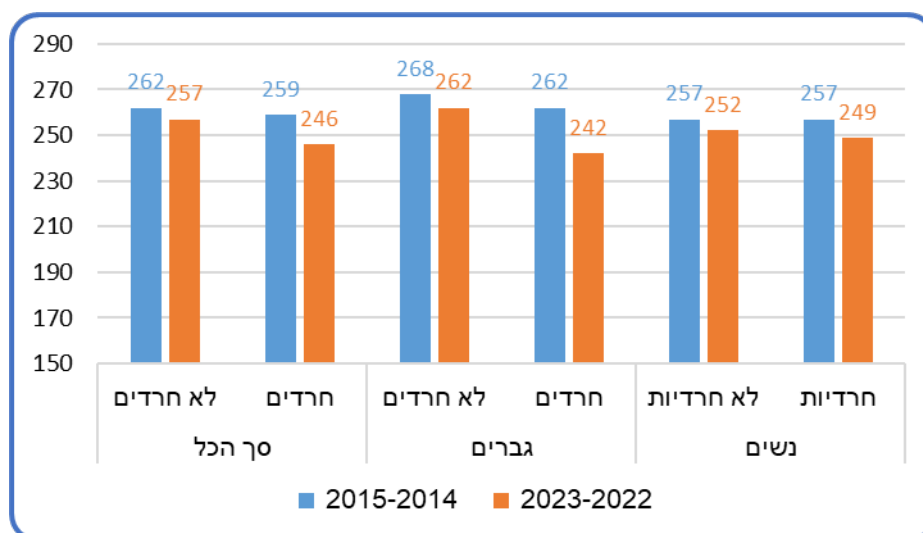
השוואה בין שני מחזורי הסקר

הציון הממוצע באוריינות **מתמטית** באוכלוסייה החרדית (246) נמוך מהציון בקרב יהודים שאינם חרדים (257). באוריינות מתמטית, כמו באוריינות קריאה, במחזור השני נמצא פער של 11 נקודות לטובת האוכלוסייה הלא חרדית, שלא היה קיים במחזור הראשון. עם זאת, הפער לטובת היהודים שאינם חרדים קיים רק בקרב גברים (20 נקודות). בקרב הנשים אין הבדל מובהק סטטיסטית בין חרדיות ליהודיות שאינן חרדיות.

תרשים 19 - ציון ממוצע של יהודים באוריינות מתמטית, לפי מין ומידת דתיות,

השוואה בין שני מחזורי הסקר

בפתרון בעיות אדפטיבי, המגמה דומה לזו שבשתי המיומנויות האחרות: יתרון לטובת יהודים שאינם חרדים (בפער של 9 נקודות – 248 לעומת 239 אצל החרדים), הפער קיים רק בקרב גברים (פער של 14 נקודות – 249 לעומת 235, בהתאמה). בקרב הנשים אין הבדל מובהק סטטיסטית בין חרדיות ליהודיות שאינן חרדיות.